

Plan van aanpak Omgevingseffectrapportage Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en voorgeschiedenis	3
Uitgangspunten.....	3
2. Opdracht en randvoorwaarden	4
Opdracht en doel:	4
3. NRD en advies Commissie mer en DCMR	5
Advies Commissie mer en DCMR	5
Regio stopt met NRD en provincie zet voort	6
Ontwerp NRD	6
Startnotitie PS.....	7
4. Route naar een OER (Plan-MER)	7
De route naar een besluit: overzicht.....	7
Rol initiatiefnemers voor omgevingsvergunning	8
De route naar een besluit.....	8
5. Tijdsplan en beslismomenten	13
6. Eisen aan lokaal-eigendom, gesocialiseerde grondvergoeding en omgevingsprofijt	14
Lokaal-eigendom	14
Omgevingsprofijt.....	14
Gesocialiseerde grondvergoeding.....	14
7. Bestuurlijke betrokkenheid en participatie in keuzes en besluitvorming	15
Rol van de provincie	15
Provincie is verantwoordelijk voor OER RES RDH	15
Betrokkenheid PS.....	15
Betrokkenheid GS	15
Rol van de gemeenten	16
Rol van de energie coöperaties en initiatiefnemers	16
8. Planning in hoofdlijnen	17

1. Aanleiding en voorgeschiedenis

Drie jaar geleden is in de energieregio Rotterdam Den Haag (RES RDH) afgesproken dat de regio gezamenlijk de Plan-mer zal uitvoeren. Om meer tempo te maken en de RES-partners meer te betrekken bij het Plan-mer-proces is toen gekozen om alvast een regionale Plan-mer naar nieuwe zoeklocaties voor duurzame energie uit te voeren en niet te wachten op de Plan-MER die hoort bij de herziening van het provinciale omgevingsbeleid.

In 2024 heeft het Bestuurlijk Netwerk Energie (BNE), het besluitvormend orgaan van de RES Rotterdam Den Haag, besloten om te stoppen met de regionale Plan-mer-procedure voor grootschalige opwekking van elektriciteit (zie ook het officiële bericht van de RES RDH). De aanleiding hiervoor waren kritische adviezen van de Commissie mer en DCMR op het Plan-mer.

De provincie heeft daarop besloten dat zij de Plan-mer voortzet. Dit plan van aanpak geeft aan hoe de provincie dit zal oppakken in samenspraak met de regio en de gemeenten.

Voortzetting betekent ook dat de provincie weer de rol van bevoegd gezag op zich neemt. Het betekent geen einde van de rol van de gemeenten in dit proces. GS hebben toegezegd te zorgen voor prudente procedures, inclusief overleg, afstemming en inspraak.

Dit plan van aanpak beschrijft het proces vanuit het perspectief van november 2025. Alle stappen daarna staan in de tegenwoordige tijd, ook de stappen die reeds zijn afgerond.

Uitgangspunten

In [de GS-brief aan PS van 10 juni 2025](#) wordt een toelichting gegeven op het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) de regionale mer-procedure van de RES Rotterdam Den Haag door de provincie voort te zetten door mogelijke windlocaties via een OER te onderzoeken.

Het besluit bevat een aantal belangrijke uitgangspunten voor de voortzetting van de Plan-mer:

- Gezien de gevoeligheid rondom potentiële windlocaties is **zorgvuldigheid** en **helderheid** in dit proces van groot belang. Maar ook **voortvarendheid** is van belang, gezien de krappe tijdslijn tot de doelstelling gerealiseerd moet zijn in 2030
- Voorzetten van het regionale proces betekent dat de regionale Plan-mer wordt omgezet in een **omgevingseffectrapportage** (OER), omdat de provincie deze methodiek hanteert en de OER-procedure ook gehanteerd wordt voor drie andere regio's in de provincie in het kader van de Routekaart RES
- De provincie houdt in het proces in principe dezelfde methodiek aan als in de OER voor de regio's Midden Holland, Holland Rijnland en Drechtsteden bij de Herziening 2025.
- Er is al veel informatie vergaard in het regionaal Plan-mer-proces. Zo is er al een ontwerp NRD ter inzage gelegd waarop zienswijzen zijn ingediend. De provincie neemt de adviezen over van de Commissie mer en de DCMR met betrekking tot de ontwerp NRD van de regionale Plan-mer

Het is naast bovenstaande uitgangspunten ook belangrijk om de ervaring mee te nemen uit het OER-proces dat is uitgevoerd voor de RES'en van de regio's Holland-Rijnland, Midden Holland en Drechtsteden in de herziening 2025 van het omgevingsbeleid.

We gaan als provincie voor heldere communicatie: we leggen uitgangspunten en werkwijze vooraf vast, zijn transparant over het proces van NRD en OER, delen informatie over de voortgang en organiseren consultatie en participatie bij het samenstellen en beoordelen van scenario's en bij de keuze voor een voorkeursalternatief.

2. Opdracht en randvoorwaarden

Opdracht en doel:

De energieregio RDH heeft in de Regionale Energie Strategie RDH 1.0 (2021) een bod gedaan van 2,8-3,2 TWh per jaar op te wekken hernieuwbare elektriciteit in 2030.

Als we de ondergrens van dit bod bekijken, per jaar op te wekken:

- Is 1,847 TWh daarvan al gerealiseerd met Zon op Dak, Zon op Land en Wind op Land
- Is 0,351 TWh is een schatting van de pijplijn van Zon op Dak en Zon op Land
- Is 0,322 TWh nog een restopgave voor het windconvenant regio Rotterdam

Dat betekent dat er nog een restopgave is van 0,280 TWh opwek per jaar die met wind op extra locaties in de RES regio Rotterdam Den Haag moet worden gevonden.

Berekening resterende windopgave OER Rotterdam Den Haag

TWh

Bron PBL

2025

RES bod Rotterdam Den Haag op te wekken	2,800 tot 3,200
---	--------------------

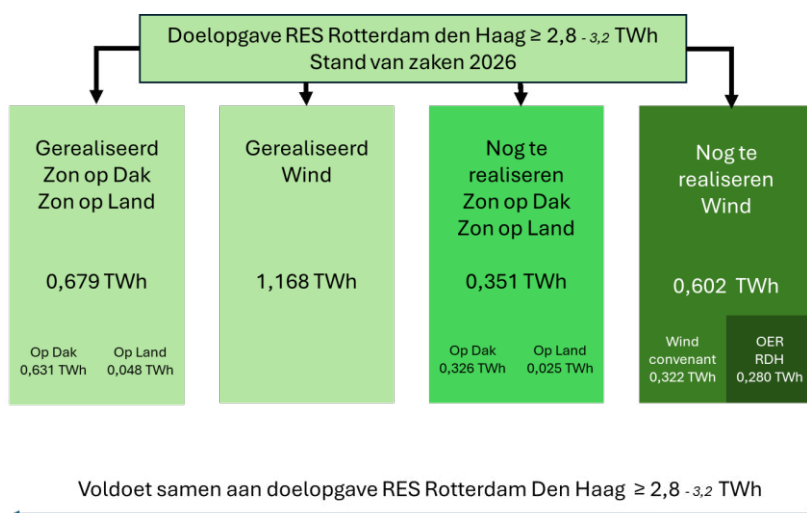
We rekenen vanaf de ondergrens	2,800
waarvan opgave Zon op Dak	0,830
waarvan opgave Wind en Zon op Land	<u>1,970</u>
	2,800

Af: gerealiseerd opwek Zon op Dak	-0,631
Af: gerealiseerd opwek Zon op Land	-0,048
Af: gerealiseerd opwek Wind op Land	-1,168

Aanvullend nodig opwek	<u>0,953</u>
------------------------	--------------

Af: schatting nog te realiseren opwek Zon op Dak	-0,326
Af: schatting nog te realiseren opwek Zon op Land	-0,025
Af: nog te realiseren opwek windconvenant R'dam	-0,322

Opgave opwek	<u>0,280</u>
---------------------	---------------------

Dit is dus de opgave voor dit plan van aanpak. Het doel is om met deze aanpak een basis te leggen voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor windturbines (ofwel via een projectprocedure ofwel via een BOPA), met als belangrijke tussenstap het aanpassen van de omgevingsvisie. Met deze aanpak moet het doel van RES 1.0 behaald kunnen worden.

3. NRD en advies Commissie mer en DCMR

Sinds 2022 is er een regionaal proces doorlopen met 21 gemeenten, 4 waterschappen en de provincie om te komen tot een regionale Plan-MER.

Advies Commissie mer en DCMR

Er is al veel informatie vergaard in het regionaal Plan-mer-proces. Zo is er in 2024 door de regio al een concept NRD ter inzage gelegd waarop zienswijzen zijn ingediend. Er zijn in 2024 twee belangrijk adviezen op deze concept NRD gegeven:

1. **Advies DCMR.** Op basis van het advies van DCMR (bevoegd gezag namens de provincie), hebben Gedeputeerde Staten (GS) [besloten de concept NRD onder voorwaarden vrij te geven](#). De regio RDH is middels een brief van GS op de hoogte gebracht van dit besluit. Met deze voorwaarden wilden GS borgen dat de Plan-mer procedure procedureel correct en juridisch houdbaar zou worden doorlopen. In de concept NRD zijn zoeklocaties afgevallen, zonder dat navolgbaar en transparant is waarom dat is gebeurd en hoeveel potentie deze zoeklocaties hebben.
2. **Advies Commissie mer** ([advies](#)). Om geen kansrijke locaties over het hoofd te zien, adviseert de Commissie het onderzoek te verbreden naar de hele RES-regio. Bepaal op basis van technische belemmeringen en milieuoverwegingen wat geschikte zoekgebieden zijn. Ook als deze buiten de zoekgebieden liggen die in 2021 zijn vastgesteld.

De Commissie mer

“wijst er op dat de selectie van zoekgebieden vooral lijkt gebaseerd te zijn op bestuurlijke keuzes. Er ligt geen (milieu)onderzoek ten grondslag aan de gekozen locaties. Mogelijk zijn hierdoor gebieden afgevallen die technisch ook mogelijk zijn en die wellicht vanuit milieuperspectief gelijk of beter scoren dan de overgebleven zoekgebieden. Er zijn daarom juridische risico's bij de gekozen zoekgebieden.”

“De kans bestaat dat alle te onderzoeken zoekgebieden nodig zullen zijn om de energiedoelstelling uit RES 1.0 te kunnen halen. De mer-procedure lijkt hiermee uitsluitend een formaliteit te worden. Er is immers geen ruimte om keuzes te maken tussen of binnen de zoeklocaties”.

“De Commissie adviseert om het instrument mer beter te benutten en om in het MER niet alleen het trechteren naar de huidige zoeklocaties te onderbouwen. Benut de harde belemmeringenkaart ook om na te gaan of nog andere locaties buiten de RES 1.0 gebieden technisch mogelijk en wellicht meer geschikt zijn”.

“Verbreed het onderzoek naar de zoekgebieden: onderzoek op basis van (technische, harde) belemmeringenkaarten en milieuoverwegingen het hele gebied op mogelijkheden voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie en stel op grond daarvan zoekgebieden vast. Dit is nodig om geen kansrijke locaties, nu en in de toekomst, over het hoofd te zien. Geef daarbij ook aan in hoeverre dit onderzoek kan leiden tot nieuwe locaties en zo ja tot welke”.

Regio stopt met NRD en provincie zet voort

Op 9 april 2025 heeft het Bestuurlijk Netwerk Energie (BNE), het besluitvormend orgaan van de RES Rotterdam Den Haag, naar aanleiding van het advies van de Commissie mer besloten om te stoppen met de regionale Plan-mer-procedure voor grootschalige opwekking van elektriciteit. De aanleiding hiervoor was het uitblijven van een duidelijke voorkeur van de uitvoering van de adviezen van de Commissie mer op het Plan-mer. De provincie heeft vervolgens besloten het proces voort te zetten, met in acht neming van de adviezen van de Commissie mer en DCMR.

Ontwerp NRD

De provincie geeft gevolg aan het advies van de Commissie mer en gaat de scope van de NRD wijzigen en verbreden. Daarvoor is dit plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak zal daarom worden verweven in de nieuwe ontwerp NRD. Op een aantal punten wordt de NRD verrijkt:

- Aan de NRD wordt toegevoegd hoe de verbreding van de scope, en met name de verbreding naar meer zoekgebieden gaat plaatsvinden. Leidraad daarbij is de objectieve haalbaarheid van locaties vanuit milieuoogpunt, dus binnen de geldende milieunormen. De belemmeringenkaart is daarbij leidend. Op een belemmeringenkaart is aangegeven welke gebieden niet in aanmerking kunnen komen voor windenergie als gevolg van afstandsvereisten in wettelijke regels en voorschriften.
- Er wordt een aantal scenario's voor het invullen voor de opgave opgesteld waarin eenieder in een breed participatieproces kan reageren. Ook Provinciale Staten en de gemeenten worden daarbij betrokken. Dat leidt uiteindelijk tot de keuze voor een Voorkeurs Alternatief (hierna: VKA) dat kan aansluiten bij wat in de participatie is opgehaald.

- Het onderzoek beperkt zich niet tot locaties van 3 of meer windturbines. Kleinere locaties kunnen immers bijdragen aan het behalen van de opgave en zijn vaak nuttig als congestieverzachtters.
- Het proces wordt veel transparanter vorm gegeven en andere overheden, burgers en stakeholder worden veel intensiever betrokken in het onderzoek.

De ontwerp NRD wordt na vaststelling door GS zes weken ter visie gelegd. Zienswijzen kunnen worden ingediend op, en worden verwerkt in een zienswijzennota. Er wordt naar aanleiding van de zienswijzen een nieuwe versie van de NRD gemaakt. In de zienswijzennota wordt benoemd hoe de zienswijzen mogelijk zullen worden betrokken bij het opstellen van het OER, en hoe het onderzoek wordt aangevuld of aangepast. Een bestuurlijk oordeel over de locaties is pas aan de orde aan het eind van het milieuonderzoek, bij een keuze voor een VoorKeurs Alternatief (VKA).

Startnotitie PS

Bij de vaststelling van de ontwerp NRD door GS worden tevens een voorstel voor een startnotitie voor de OER RDH aan GS voorgelegd. PS worden immers volgens afspraak in zijn kaderstellende rol betrokken bij de herziening van het omgevingsbeleid door middel van een startnotitie. Door GS worden een voorstel voor deze startnotitie aan PS voorgelegd ter besluitvorming. In de startnotitie is een beknopte versie van de ontwerp NRD weergegeven. In de startnotitie wordt beschreven dat PS de rol krijgen om de uitkomsten van het OER vast te leggen in het omgevingsbeleid. PS stellen deze startnotitie vast. De ontwerp NRD kan als bijlage worden bijgevoegd.

4. Route naar een OER (Plan-MER)

De route naar een besluit: overzicht

Het Klimaatakkoord en de RES-stellen doel om in 2030 ten minste 70% van ons elektriciteitsverbruik duurzaam op te wekken. Daarvoor zal in 2030 op zee 49 TWh en op land 35 TWh opgewekt worden. De energieregio Rotterdam den Haag heeft een bod gedaan om tussen 2,8 en 3,2 TWh daaraan bij te dragen. Er is niet veel tijd meer over om dit doel te halen en daarom is een zorgvuldig maar ook doortastend besluitvormingsproces nodig.

Uiteindelijk kan een windpark alleen gerealiseerd worden als er een omgevingsvergunning bouw verleend is.

De provincie is vanaf 2026 vergunningverlener en bevoegd gezag bij windparken > 15MW. De provincie neemt na een aanvraag een projectbesluit (art 9c elektriciteitswet, na 1 januari 2026 art 6.1 energiewet). De provincie kan het bevoegd gezag op basis van de wet overdragen aan gemeenten als dat "het project kan versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden". De gemeente moet zich dan wel verplichten het proces te versnellen, ofwel dit minstens zo snel als de provincie te doorlopen.

In dit plan van aanpak kiezen we ervoor dat de provincie, nadat de uitkomsten van het OER zijn opgenomen in de omgevingsvisie:

- ofwel naar een projectbesluit werkt mits er een ontwikkelende partij is
- ofwel naar een wijziging van de omgevingsvergunning werkt als er geen ontwikkelende partij is

- ofwel het bevoegd gezag aan de gemeente laat, en om dat mogelijk te maken een wijziging van de omgevingsvergunning vaststelt.

Alle drie mogelijkheden kunnen, als er meerdere windparken aan de orde zijn, naast elkaar.

- Als de gemeente uiterlijk bij de keuze voor het voorkeursalternatief aangeeft zélf bevoegd gezag te willen en te kunnen zijn wordt daarna zo nodig het gezag aan die gemeente overgedragen. Bij locaties onder 15 MW (of 5 MW als eerder een aanvraag is ingediend) is de gemeente in principe bevoegd gezag. De provincie wijzigt eerst de Omgevingsverordening waarna de gemeente een BOPA of herziening van het omgevingsplan kan vaststellen. Anderzijds mogen gemeenten hun bevoegdheid (< 15 MW) ook overdragen aan de provincie.

Rol initiatiefnemers voor omgevingsvergunning

Er moet uiteraard een partij zijn die een omgevingsvergunning aanvraagt en die het plan gaat realiseren, en die mogelijk afspraken heeft met grondeigenaren. Als die partij (nog) niet bekend is komt het bevoegd gezag niet verder dan het planologisch mogelijk maken van een windpark. De omgevingsvergunning kan dan nog niet verleend worden en een project MER kan niet opgesteld worden omdat details ontbreken. Het later aan boord halen van een initiatiefnemer leidt dus noodzakelijkerwijs tot een proces in meerdere stappen.

Het is ook mogelijk dat vanaf het begin een initiatiefnemer bekend is of gedurende de eerste fase van de Plan-mer aan boord komt. Met de initiatiefnemer worden dan door het bevoegd gezag samenwerkingsafspraken gemaakt waarin bestuurlijke wensen worden geborgd. De initiatiefnemer doet onderzoek, regelt participatie en dient daarna de aanvraag voor een omgevingsvergunning in. Het milieuonderzoek moet dan wel concreet zijn op het niveau van een projectMER. De initiatiefnemer kan vergunning aanvragen zodat door de provincie met een projectbesluit -of door de gemeente met een BOPA- een omgevingsvergunning kan worden verleend.

De route naar een besluit

Nu afgesproken is dat de provincie de Plan-mer overneemt van de regio is de provincie formeel de initiatiefnemer voor het OER onderzoek. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het in beeld brengen van de milieueffecten. Het onderzoek is gekoppeld aan een voorgenomen besluit: de wijziging van de Omgevingsvisie. In een latere fase kunnen ook andere initiatiefnemers aanvragen indienen voor bijvoorbeeld een Projectbesluit en/of voor omgevingsvergunningen. Het bevoegd gezag voor windparken groter dan 15 MW berust bij de provincie; de provincie kan dit overdragen aan gemeenten.

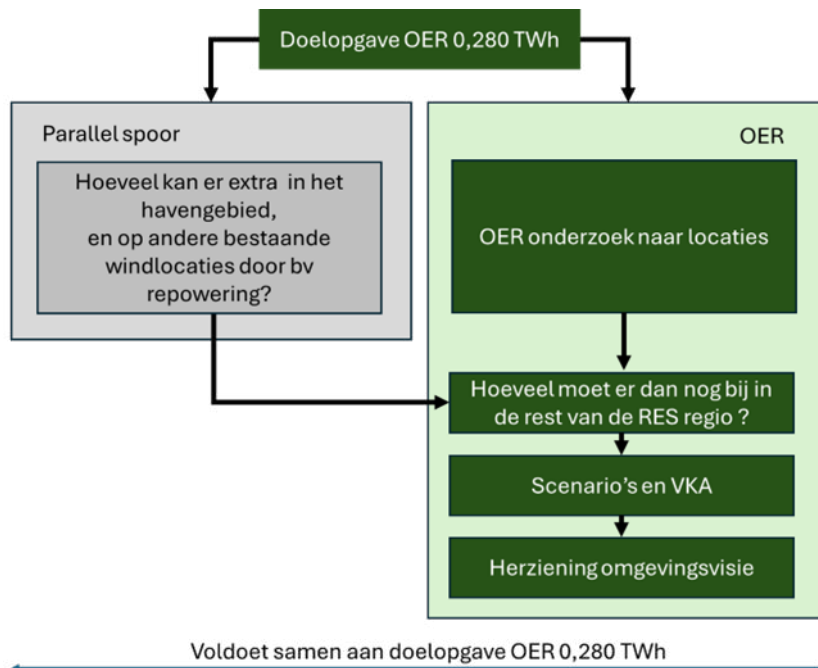
Met de navolgende aanpak worden het advies van de Commissie mer, het advies van de DCMR en de geleerde lessen van de OER Midden Holland en Holland Rijnland (herziening 2025) verwerkt.

1. We beginnen met het schrijven van een nieuwe ontwerp-NRD. Daarbij wordt de scope verbreed zoals is aanbevolen door de Commissie mer. Met name wordt de mogelijkheid opgenomen om te kijken naar álle locaties in RDH die potentieel geschikt zijn voor windenergie. De ontwerp NRD wordt gepubliceerd en na vaststelling door GS 6 weken ter visie gelegd. Belanghebbenden kunnen gedurende die zes weken zienswijzen indienen. Daarna wordt een zienswijzennota geschreven naar aanleiding van alle zienswijzen die zijn ontvangen. GS stellen de zienswijzennota vast en informeren PS. Om het eerdere, regionale, Plan-mer-proces goed af te handelen heeft de provincie de energieregio gevraagd om de ruim

honderdvijftig indieners van een zienswijze op de eerdere concept-NRD een brief te sturen met de boodschap dat de procedure is stilgelegd en de eerdere zienswijzen zijn vervallen, en om daarin ook te wijzen op deze nieuw procedure en de mogelijkheid om opnieuw zienswijzen in te dienen. Deze brief zal worden verstuurd na vaststelling van de stukken door GS.

2. Gelijk met het vaststellen van de ontwerp NRD door GS wordt een voorstel voor startnotitie voor PS vastgesteld. Startnotities worden volgens afspraak in de provincie Zuid-Holland immers vastgesteld door PS in zijn kaderstellende rol. De ontwerp NRD wordt als bijlage aan deze startnotitie gehangen.
3. In de OER RES RDH wordt begonnen met het maken van een belemmeringenkaart en op basis daarvan met een lijst van te onderzoeken potentiële windlocaties.
4. Op de te onderzoeken potentiële windlocaties wordt een QuickScan gedaan naar milieu- en andere effecten. Dit leidt tot een schifting van potentieel en technisch haalbare en niet realistische locaties. Dit gaat niet om bestuurlijke keuzes maar om objectieve afwegingen: er moeten dwingende redenen zijn waarom locaties niet realistisch zijn. Een windturbine midden tussen de molens van Kinderdijk is bijvoorbeeld niet realistisch vanwege de cultuurhistorische waarde. De haalbare locaties worden gepubliceerd. Energie coöperaties en initiatiefnemers worden uitgenodigd om vrijblijvend met voorstellen te komen binnen deze potentieel haalbare locaties. Initiatiefnemers moeten werken binnen randvoorwaarden aangaande participatie, lokaal mede-eigendom en gesocialiseerde grondvergoeding (zie hoofdstuk 6).
5. De locaties worden besproken in het Bestuurlijk Netwerk Energie van de energieregio (BNE), dat als klankbord kan adviseren. De gemeenten kunnen per locatie voorlopig aangeven of zij bereid zijn voor deze locatie een BOPA te volgen (dus om het bevoegd gezag van de provincie over te nemen) of dat zij prefereren dat de procedure door de provincie wordt gedaan via een projectprocedure. Voorwaarde voor overname door een gemeente is dat zij in hetzelfde tempo kunnen en willen werken als de provincie zou doen. Afspraak is dat de provincie het bevoegd gezag terug kan nemen als dit niet bewaarheid wordt.
6. Bij de inventarisatie van potentieel haalbare locaties worden álle technisch mogelijke locaties zichtbaar. Maar niet alle locaties worden onderzocht op milieuaspecten.
 - Met inachtneming van de bestuursovereenkomst Lansingerland worden de resultaten uit het MER onderzoek Wind-Lansingerland gebruikt bij de op te stellen scenario's. Het is daarom niet nodig locaties in Lansingerland opnieuw te onderzoeken in het OER.
 - De locaties die in het Windconvenant regio Rotterdam zijn aangewezen en die al in de Omgevingsverordening zijn opgenomen nemen we niet mee in het onderzoek. Opwek van wind is immers al mogelijk op deze plekken, de Omgevingsverordening hoeft niet te worden aangepast. En het is aan de regio om deze opgave te realiseren, buiten dit OER. In het OER wordt er van uitgegaan dat de in het windconvenant vastgelegde ambitie (150MW) autonoom en volledig wordt gerealiseerd door de regio, met inzet van deze al in de verordening opgenomen locaties. Daarom worden deze locaties ook niet meegenomen in de scenario's.
 - De in het havengebied van Rotterdam opgewekte duurzame energie telt van oudsher mee in de opwek van de RES regio Rotterdam Den Haag. Dat betekent óók dat als er mogelijk méér duurzame energie in het havengebied kan worden opgewekt, door nieuwe molens of door repowering (vervangen oudere molens door krachtigere molens) dit mee mag tellen.

- We gaan daarom buiten het OER als parallel spoor onderzoeken of er concrete mogelijkheden zijn om meer energie door bijvoorbeeld repowering op te wekken. We nemen dat mee als spoor parallel naast het OER.
- De omgevingsverordening hoeft in het havengebied en bij andere bestaande windlocaties niet te worden aangepast, want daar is al windenergie mogelijk. Daarom vallen het havengebied en bestaande windlocaties niet onder het OER.

- Door de provincie worden met behulp van alle beschikbare en potentiële haalbare locaties een aantal keuzescenario's opgesteld. Een scenario is een groep van locaties die samen aan de doelstelling voldoen. Elk scenario is realistisch, haalbaar en voldoet aan de doelopgave. Zo ontstaan meerdere scenario's samengesteld uit wisselende locaties die telkens voldoende zijn om aan de opgave te voldoen.
- De verschillende scenario's worden gepubliceerd en er is de mogelijkheid voor gemeenten, betrokkenen en stakeholders om mee te spreken, bijvoorbeeld via een digitale consultatie of een fysieke raadpleging. De scenario's worden besproken en beoordeeld in het BNE. Het BNE geeft advies aan de provincie als bevoegd gezag voor de OER.
- Een concept voorkeursalternatief/voorkeursbesluit wordt opgesteld en gepubliceerd. Het voorkeursalternatief is gebaseerd op milieuafwegingen en ruimtelijke-planologische afwegingen. Het voorkeursalternatief dekt de doelopgave op een robuuste manier.
- Het concept voorkeursscenario wordt bij voorkeur besproken in de Statencie. Inspraak is mogelijk. Gemeenteraden krijgen ook de mogelijkheid om het voorkeursscenario te bespreken en aan advies uit te brengen aan de provincie. Het concept VKA wordt zes weken ter visie gelegd, mogelijk met een voorstel voor het wijzigen van het Omgevingsbeleid. Zienswijzen kunnen worden ingediend.
- GS stellen met in acht neming van de resultaten van de participatie het VKA vast. GS doet een voorstel aan PS om het VKA over te nemen en de locaties die in het VKA opgenomen zijn op te nemen het omgevingsbeleid. PS neemt daarover een besluit.

12. Initiatiefnemers voor specifieke locaties uit het voorkeursalternatief kunnen starten met een aansluitend onderzoek voor een project-MER en kunnen een aanvraag voor een omgevingsvergunning voorbereiden.
13. Aan de gemeenten wordt in het BNE definitief en bindend gevraagd of zij bereid zijn om voor de locaties van het voorkeursalternatief een BOPA te volgen (dus om het bevoegd gezag van de provincie over te nemen).
14. De provincie rondt vervolgens de Plan-MER af en stelt deze vast. Advies wordt gevraagd aan Commissie mer.
15. Vanaf dit moment splitst het proces in route via de gemeente of via de provincie.

Route via de gemeente

Voor locaties waarvoor de gemeenten in stap 13 aangeven het bevoegd gezag te willen zijn en bereid zijn om de procedure daarvoor volgens de wet te doorlopen wordt het bevoegd gezag overgedragen. Het proces loopt verder zoals hiervoor beschreven onder route gemeente. Deze gemeentelijke route heeft de voorkeur als de gemeenten kunnen voldoen aan de vereisten van art. 9e lid 6 Ew 1998 / artikel 6.2 lid 3. Energiewet ¹

15. De provincie draagt het bevoegd gezag over.
16. De provincie rondt het OER af en wijzigt de Omgevingsverordening met een tussentijdse wijziging. De AWB uitgebreide voorbereidingsprocedure wordt daarvoor gevolgd.
17. De gemeente bereidt tegelijkertijd een BOPA voor.
18. De initiatiefnemer zorgt voor een aanvraag omgevingsvergunning en een project-MER.
19. De gemeente neemt een BOPA besluit voor een specifieke locatie.
20. De gemeente verleent omgevingsvergunning.

Route via de provincie

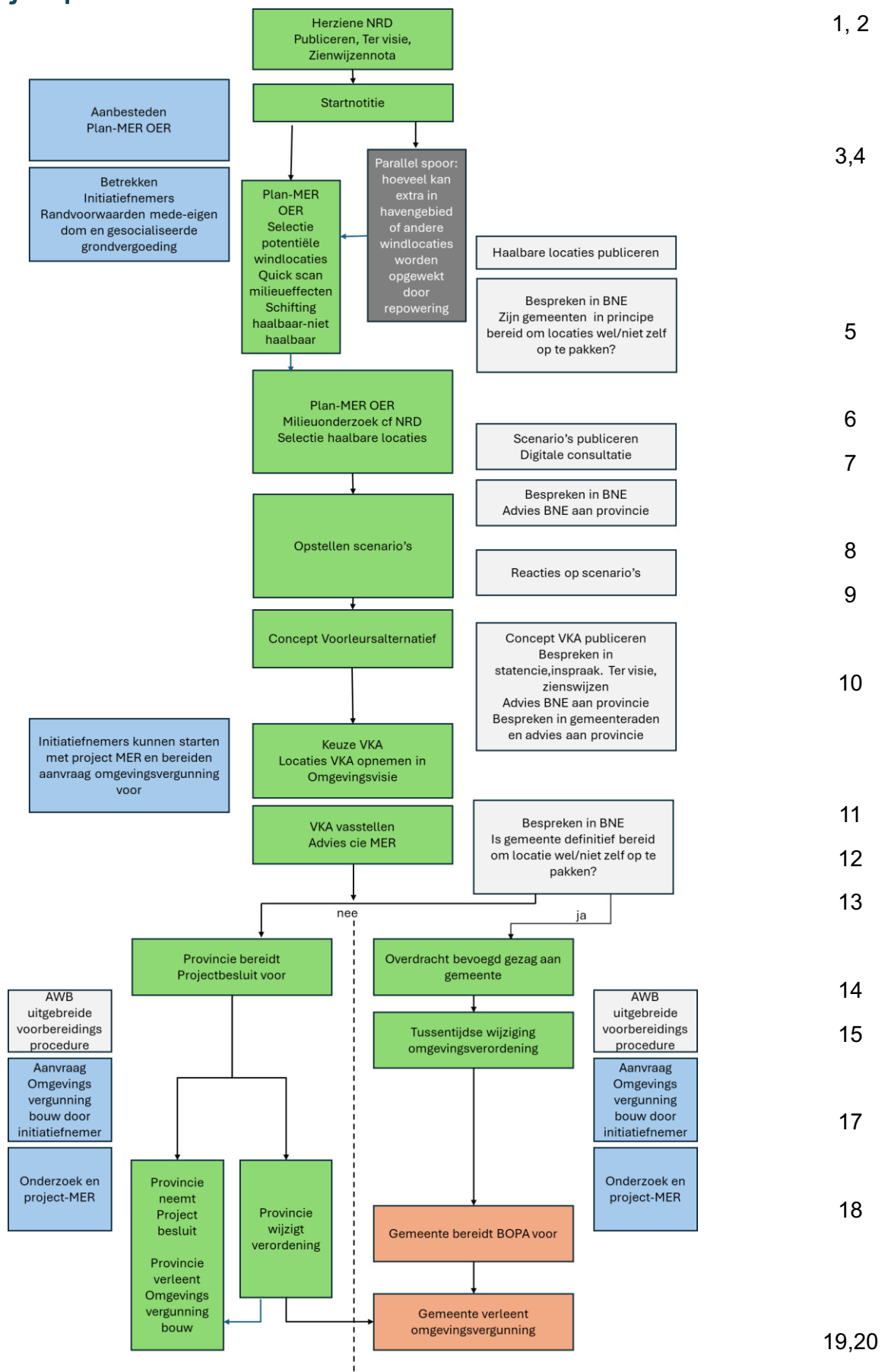
Voor locaties waarvoor de gemeenten aangeven het bevoegd gezag niet over te willen nemen of niet kunnen aangeven aan de wettelijke eisen te kunnen voldoen zal de provincie bevoegd gezag blijven. Voor windparken met een vermogen > 15 MW is de provincie dat op basis van de Energiewet. Voor windparken < 15 MW blijft de gemeente in principe bevoegd gezag. Voor windparken < 15 MW kán de provincie bevoegd gezag worden als de gemeenten daarom verzoeken of als de provincie een beroep doet op het provinciaal belang om de energiedoelstelling te halen.

16. De provincie rondt het OER af en bereidt het projectbesluit voor. De AWB uitgebreide voorbereidingsprocedure wordt daarvoor gevolgd.
17. Afhankelijk van het feit of er al een initiatiefnemer aan boord is wordt een project-MER in het projectbesluit opgenomen.
18. De provincie neemt het projectbesluit, afhankelijk van het feit of er al een initiatiefnemer aan boord is worden de benodigde omgevingsvergunningen in het projectbesluit opgenomen.

¹ Art 6.2 lid 3 Energiewet: In afwijking van het eerste lid kunnen gedeputeerde staten besluiten geen projectbesluit vast te stellen als naar hun oordeel besluitvorming door een bestuursorgaan van een gemeente het project kan versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, en het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente daarmee instemmen.

19. Als een initiatiefnemer pas later aan boord komt volgt na het projectbesluit nog een aparte procedure om de omgevingsvergunning later te verlenen op basis van een project-MER. Deze laatste omgevingsvergunning kan desgewenst ook door de gemeente worden verleend. Medewerking van de gemeente is daarvoor een vereiste.

5. Tijdspad en beslismomenten

6. Eisen aan lokaal-eigendom, gesocialiseerde grondvergoeding en omgevingsprofijt

Lokaal-eigendom

In het provinciale omgevingsbeleid is als uitgangspunt opgenomen om minimaal 50% lokaal eigendom te bereiken. Lokaal eigendom gaat niet alleen over omgevingsprofijt, maar ook over zeggenschap. Zeggenschap is een wettelijke voorwaarde voor energiegemeenschappen die lokaal vraag en aanbod beter organiseren. We sluiten daarbij aan.

Initiatiefnemers moeten dan zorgen dat tenminste 50% van de aandelen van de ontwikkelende én de exploiterende vennootschap in eigendom is van lokale partijen, en dat er 50% van de zeggenschap bij lokale partijen berust. Lokale partijen ontwikkelen vanaf het planinitiatief als volwaardige partner mee. Waar mogelijk streeft de provincie naar volledig lokaal eigendom. De provincie Zuid Holland heeft dit in paragraaf 3.1.2.1 van het omgevingsprogramma vastgelegd (herziening 2025). Zuid Holland zal deze eis ook stellen aan initiatiefnemers die zich melden.

Lokaal eigendom is niet een coöperatie van enkele lokale investeerders. De groep moet breed samengesteld zijn en de omgeving die de lasten ervaart moet kunnen meedoen. De provincie zal formuleren hoe aan de wijze hoe lokaal eigendom moet worden ingevuld: liefst zo veel mogelijk betrokkenen uit de omgeving van een windpark die mee (kunnen) doen.

Omgevingsprofijt

In 2020 is een [gedragscode](#) vastgesteld door een aantal partijen, waaronder de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) en de Nederlandse Vereniging Omwonden Windturbines (NLVOW). Hierin is onder meer het richtbedrag afgesproken om tenminste € 0,50 per opgewekt MWh in een omgevingsfonds te storten waarmee de directe omgeving activiteiten kan ondersteunen. De omgeving kan daarmee sociale of culturele doelen ondersteunen, of bijvoorbeeld een eigen energiesubsidie in het leven roepen. Het bestuur berust bij een vereniging of stichting uit de omgeving. De provincie hanteert het in het leven roepen van dit fonds als uitgangspunt.

Gesocialiseerde grondvergoeding

Inmiddels heeft zich een praktijk ontwikkeld om de vergoeding (retributie) voor de grondeigenaar voor het bouwen en instandhouden van een turbine (een opstalrecht) eerlijk te delen in het gebied waar een windpark kan komen. Voorkomen moet worden dat de hele grondvergoeding (die een aantal tienduizenden euro per molen bedraagt) toevloeit naar de toevallige grondbezitter onder de molen, terwijl de burens -waar ook een turbine had kunnen komen- niets krijgen. Bij een gesocialiseerde grondvergoeding wordt vooraf door de grondeigenaren een verdeelsleutel afgesloten onder de grondeigenaren in het gebied waar het windpark zou kunnen komen. Het profijt wordt dus gedeeld. Daarmee worden conflicten binnen de lokale gemeenschap voorkomen. De provincie zal als uitgangspunt hanteren dat er een regeling wordt getroffen voor een gesocialiseerde grondvergoeding.

7. Bestuurlijke betrokkenheid en participatie in keuzes en besluitvorming

Rol van de provincie

Provincie is verantwoordelijk voor OER RES RDH

De provincie is op binnen de grenzen van de energiewet bevoegd gezag voor windparken (> 15 MW) en is dus verplicht om op ingediende aanvragen voor windparken een besluit te (laten) nemen. GS hebben daarbij het uitvoerende en beslissingsmandaat binnen de kaders die door PS zijn gesteld. De provincie mag en wil de verantwoordelijkheid waar mogelijk overdragen aan de gemeenten, indien de gemeenten bereid zijn daarvoor de benodigde besluiten binnen eenzelfde tijdspad zelf te nemen. De beslissingsbevoegdheid voor overdracht aan de gemeenten ligt bij GS. Anderzijds mogen gemeenten hun bevoegdheid (< 15 MW) ook overdragen aan de provincie.

Betrokkenheid PS

PS stellen de startnotitie vast voor het wijzigen van het omgevingsbeleid voor wind in de RES regio Rotterdam Den Haag. PS hebben de beleidsdoelen eerder vastgesteld in de RES1.0 RDH. Deze zijn leidend. PS zullen steeds geïnformeerd worden over de voortgang van de OER RDH.

- PS stellen de startnotitie voor dit proces vast. De ontwerp NRD is bijlage daarbij.
- PS worden geïnformeerd per GS brief over de zienswijzennota die door GS wordt opgesteld naar aanleiding van de ontwerp NRD
- PS worden geïnformeerd over de uitkomsten van de quick scan milieueffecten en de eerste schifting haalbare locaties. Dit is in dit plan van aanpak beschreven als stap 5.
- PS worden geïnformeerd over de mogelijke scenario's en kan daarover zijn standpunt inbrengen
- PS (cie EE) worden de kans geboden om geconsulteerd te worden over het VKA. PS (cie EE) worden geconsulteerd over het voorstel voor een voorkeursalternatief VKA en de overwegingen die daar aan ten grondslag liggen voordat GS een besluit nemen over het voorkeursalternatief VKA.
- GS stellen PS voor om het VKA op te nemen in de Omgevingsvisie. PS legt daarmee de locaties van de VKA vast. PS hebben hiermee een bepalende bevoegdheid voor het realiseren van de uitkomsten van het OER.

Betrokkenheid GS

- GS stellen dit plan van aanpak vast en mandateert de gedeputeerde Energie om dit plan van aanpak namens GS uit te voeren.
- GS stellen de ontwerp NRD en de zienswijzennota op de ontwerp NRD vast. Daarmee wordt de NRD definitief.
- GS nemen kennis van de uitkomsten van de quick scan milieueffecten en de eerste schifting haalbare locaties.
- GS stellen het voorkeursalternatief vast, gehoord de uitkomsten van de participatie en de mening van PS.
- GS beslissen over overdracht van bevoegdheden aan gemeenten.
- GS beslissen over het Projectbesluit.

Rol van de gemeenten

De wethouders energie van de gemeenten in de energieregio RDH en een vertegenwoordigend lid namens de waterschappen hebben zitting in het BNE. Het BNE functioneert als klankbordgroep en adviseert aan GS. De bestuurders in de BNE zorgen dat hun colleges geïnformeerd blijven over de voortgang van de OER en zorgen desgewenst voor besluitvorming binnen hun colleges. Zij worden geacht binnen hun colleges de adviezen van het BNE aan GS af te stemmen. Het BNE bespreekt regelmatig adviserend de voortgang van het project.

In het BNE wordt in elk geval een expliciet advies gegeven aan GS over:

- Dit plan van aanpak.
- De tekst van de ontwerp NRD. Zie hiervoor stap 1.
- De uitkomsten van de quick scan milieueffecten en de eerste schifting haalbare locaties. Gemeenten worden in het BNE gevraagd of men een indicatie kan geven of de gemeente de procedure voor een haalbare locatie zelf zou willen volgen of voorshands aan de provincie zou willen laten. Dit is beschreven als stap 5.
- Scenario's (verschillende combinaties van locaties waarmee de opgave kan worden ingevuld) voordat over deze scenario's wordt gecommuniceerd en geparticipeerd. Dit is beschreven als stap 7.
- Het voorkeursalternatief VKA en de overwegingen die daar aan ten grondslag liggen. Zie daarvoor stap 9 en 10.
- De overdracht van bevoegdheden aan een gemeente als de gemeente daarvoor opteert. Dat betekent dat de gemeente verklaart bereid te zijn om zelf de omgevingsvergunning te verlenen via een BOPA. Zie stap 12.

De colleges van B&W worden gevraagd ook hun gemeenteraden tussentijds te informeren over de voortgang van het project, de informatie en participatiemomenten en hen desgewenst te betrekken bij de reacties die door de gemeenten te formuleren reacties richting GS.

De colleges van B&W nemen een voorlopig standpunt in te nemen of de gemeente voor potentiële locaties die bij de quick scan naar voren komen al dan niet zelf bevoegd gezag zou willen zijn (stap 5).

De colleges van B&W besluiten bij het vaststellen van het Voorkeursalternatief (VKA) definitief of de gemeente al dan niet zelf bevoegd gezag kan en zal zijn (stap 12).

Rol van de energie coöperaties en initiatiefnemers

Het is wenselijk dat initiatieven ook bottom up tot stand kunnen komen, zeker als lokale energie coöperaties daarbij betrokken kunnen zijn. Dat kan het draagvlak voor windenergie bevorderen en zorgt ook dat afspraken gemaakt kunnen worden om lokaal profijt te krijgen van windenergie. Deelname van grondeigenaren bij initiatieven is ook wenselijk, zodat zeker is dat de benodigde overeenkomsten ook tot stand kunnen komen. De provincie geeft wel richtlijnen mee voor mede-eigendom, gesocialiseerde grondvergoeding en omgevingsprofijs.

Tijdens de selectie van potentiële windlocaties (stap 4) worden energie coöperaties en initiatiefnemers uitgenodigd zich te melden. Zij kunnen dan concept overeenkomsten met grondeigenaren voorbereiden alsmede het organiseren van lokaal eigendom. In deze fase worden nog geen verplichtende afspraken gemaakt.

Bij het afronden van het OER, nadat het VKA is vastgesteld worden (stap 11) nadere afspraken gemaakt met energie-coöperaties en initiatiefnemers (en eventueel grondeigenaren) over in te dienen aanvragen om omgevingsvergunning. Initiatiefnemers kunnen desgewenst een aansluitende projectMER ter hand nemen en een vervolgens een formele aanvraag voor een projectbesluit inclusief omgevingsvergunningen indienen bij de provincie. Als de gemeente aangeeft bevoegd gezag te willen worden wijzigt de provincie de omgevingsverordening en kunnen de initiatiefnemers met de gemeenten afspraken maken het verlenen van omgevingsvergunning via een BOPA. De initiatiefnemers komen dus zo vroeg als mogelijk aan boord om de kans te benutten om het OER snel uit te werken naar een projectMER, Dit geeft het bevoegd gezag meer zekerheid dat een kansrijke locatie ook daadwerkelijk ontwikkeld wordt en dat er medewerking is van grondeigenaren en investeerders.

8. Planning in hoofdlijnen

Vaststelling Startnotitie en ontwerp NRD door GS	21 april 2026
Terinzagelegging ontwerp NRD	4 mei - 14 juni 2026
Statencie EE procedure (verwacht)	20 mei 2026
Statencie EE bespreken (verwacht)	17 juni 2026
Startnotitie vaststellen in PS (verwacht)	8 juli 2026
Milieuonderzoek gereed	Q4 2026
Concept scenario's gereed	Q1 2027
Participatie concept scenario's	Q2-Q3 2027
Voorlopige keuze VKA	Q2-Q3 2027
Ter visie legging wijziging omgevingsvisie	Q3-Q4 2027
Definitieve keuze VKA en vaststellen wijziging omgevingsvisie in PS, afronding OER (verwacht)	Q1 2028
Projectbesluiten nemen vanaf	Q4 2028
Of Omgevingsverordening provincie en eventueel BOPA besluiten gemeenten vanaf	Q4 2028 Q4 2029